

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft op maandag 6 april 2020 een **procedurevergadering** gehouden middels een videoverbinding, georganiseerd vanuit de Tilanuskamer in het gebouw van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te Den Haag.

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand woordelijk geredigeerd verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken,

Ziengs

De griffier van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken,

Roovers

Voorzitter: Ziengs

Griffier: Roovers

Aanwezig in de Tilanuskamer zijn het lid Ziengs (voorzitter) en de heer Roovers (griffier).

Aanwezig middels videoverbinding zijn acht leden der Kamer, te weten Den Boer, Van der Graaf, Koerhuis, Krol, Kuiken, Van der Molen, Van Raak en Smeulders,

en vanuit de ambtelijke organisatie de heer Hendrickx (adjunct-griffier) en de heer Pot (kenniscoördinator).

Aanvang 11.00 uur.

De **voorzitter**: Ik open bij dezen de procedurevergadering.

Ik heb twee mededelingen vooraf. Het is wellicht handig dat degenen die niet spreken, hun microfoon even uitzetten in verband met achtergrondgeluiden.

Ten tweede: we hebben vorige week allemaal een lijst gehad met spoedeisende voorstellen et cetera. Daarop stonden iets meer voorstellen dan wij op de lijst van onze eigen procedurevergadering hebben staan. Dat heeft te maken met het feit dat het voorstel tot wijziging van de Algemene wet bestuursrecht bij J&V thuishoort en de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius natuurlijk bij Koninkrijksrelaties. Die staan op de lijst met spoedeisende wetsvoorstellen, maar zullen niet op onze lijst van de procedurevergadering verschijnen. Daarnaast gaat het bij de punten op deze agenda om wetsvoorstellen die reeds zijn ingediend. Op bladzijde 2 van de totaalijst staat één stuk, het wetsvoorstel Huur en inkomensgrenzen, dat nog niet is ingediend. Dat staat hier dus ook niet op de lijst voor de procedurevergadering vermeld. Vandaar dat ik deze melding doe, omdat wij ons konden voorstellen dat dit tot vragen zou hebben kunnen leiden.

Wat de procedure betreft: zet uw microfoon aan en noem even uw naam. Dan ga ik achter elkaar de beurt geven. Ik hoop dat dat allemaal goed gaat. We gaan het gewoon testen. Dit gaat vast lukken. Succes!

Mevrouw **Den Boer** (D66): Ik wil graag een punt van orde maken. We hebben nu een lijst gehad met wetsvoorstellen van kabinetszijde, maar er zijn ook een aantal initiatiefwetsvoorstellen die zijn ingediend door Kamerleden. Vanuit D66 zijn er bijvoorbeeld het gezamenlijke initiatiefwetsvoorstel-Bergkamp/Özütok/Van den Hul over de wijziging van de Grondwet in verband met het opnemen van seksuele gerichtheid als non-discriminatiegrond, en het voorstel van rijkswet van de leden Verhoeven en Jetten strekkende tot toevoeging van bepalingen ... Nou ja, de titel is heel ingewikkeld, maar het gaat over de Europese Unie en dit is ook een grondwettelijk verhaal. Ik neem aan dat er ook vanuit andere fracties nog opmerkingen zijn over dit soort initiatiefwetsvoorstellen. Ik zou die ook graag behandeld willen zien, in die zin dat we er een prioritering aan toekennen.

De heer **Van Raak** (SP): Ik heb ook een punt daarover. Ik heb een eerste opmerking die jullie vast al hadden meegekregen. Als een kabinet in een tijd van crisis met een lijst komt van 84 wetten, waarvan de helft nog niet is ingediend, dan vraagt het van ons het onmogelijke. Nou hebben we bij Binnenlandse Zaken een redelijk korte lijst, maar ik vind de opstelling van het kabinet redelijk stuitend. Ik vind dat wij daar als commissies kritisch over moeten zijn. Het klopt dat er tegelijkertijd initiatieven vanuit de Kamer zijn die te maken hebben met de Grondwet. Ik heb zelf natuurlijk een initiatief voor het referendum. Dat is ook een grondwetsherziening die in die zin spoed heeft. Aan de andere kant, als we een lijst hebben met 84 wetten waaraan we allemaal wetten gaan toevoegen, krijgen we een lijst van 100 wetten. Maar ook als de Kamer volledig in bedrijf zou zijn geweest, hadden wij niet voor de zomer 100 wetten behandeld kunnen hebben. Ik schets even het dilemma. Ik zie dat het kabinet 84 voorstellen doet, maar dat kan gewoon niet. Ik snap ook heel goed de opmerking van mevrouw Den Boer, want die heb ik zelf ook: als het gaat om een grondwetsherziening, zijn er ook nog een aantal wetten die grote spoed hebben, waaronder dus de referendumwet, omdat die nu eenmaal op tijd door de Eerste Kamer moeten zijn. Dat zijn mijn opmerkingen vooraf, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank je wel. Wie nog meer daarover? Niemand?

De heer **Smeulders** (GroenLinks): Ik wil me aansluiten bij de voorgaande sprekers. Ik ben het ermee eens dat de lijst vanuit kabinet heel groot is, maar dat het gek zou zijn om een aantal

initiatiefwetten vanuit de Kamer niet te gaan behandelen. Het lijkt me goed als daarvan een lijst wordt gemaakt met belangrijke voorstellen. Ik kan me inderdaad voorstellen dat grondwettelijke wijzigingen voorrang krijgen omdat je dadelijk met de verkiezingen zit, dus steun daarvoor.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Ik steun dat ook en ik wacht even op een reactie van u, voorzitter.

De heer **Van der Molen** (CDA): Ik sluit mij aan bij de wens dat we daar even een lijst van krijgen. Volgens mij moeten we dat dan op een later moment even bespreken, maar dat lijkt me wel verstandig.

De **voorzitter**: Volgens mij zie ik verder geen reacties. Laten we in ieder geval even het verzoek doen om te komen tot een overzicht van de initiatiefwetsvoorstellen van Kamerleden. Die kunnen we dan in een later stadium, misschien in dezelfde setting, alsnog behandelen. Maar laten we in ieder geval het verzoek doen om in kaart te brengen welke voorstellen er liggen en om daarin een bepaalde prioritering aan te brengen in deze commissie. Zullen we het zo doen?

De heer **Van Raak** (SP): Ik heb daar toch een opmerking over. Als we dat niet gelijktijdig doen, kunnen we het ook niet prioriteren. Als we nu gaan prioriteren, is dat de prioriteit en moeten we naderhand weer gaan herprioriteren. Volgens mij is het lijstje niet zo lang. Het zijn er een stuk of vier. Ik heb er één en mevrouw Den Boer had er drie, geloof ik. Volgens mij is dat wel zo ongeveer het lijstje. Veel meer grondwetsherzieningen zijn er niet, denk ik.

De **voorzitter**: Ik vraag de overige leden even of het inderdaad om vier voorstellen gaat. Dan zouden we aan het eind van de agenda nog even kunnen proberen of daar nog tijd voor is. Dat zou ik even als tussenvoorstel willen doen om te voorkomen dat ik straks in een tijds-klem terechtkom. Is het oké? Dan kunnen jullie die vier wetsvoorstellen straks even opnoemen. Het mag nu ook, wat mij betreft. Dan noteren we ze nu alvast en bespreken we ze straks aan het eind van de agenda.

De heer **Koerhuis** (VVD): Ik heb een vraag. Gaat het alleen over initiatiefwetten die betrekking hebben op de Grondwet of ook om andere?

De **voorzitter**: Ik heb begrepen dat het gaat om de wetten die net door Ronald en Monica genoemd zijn. Volgens mij was een van die wetten grondwettelijk en waren de andere initiatiefwetsvoorstellen. Zo begreep ik dat net uit de inbreng. Ik stel voor dat we die vier stuks op het eind even pakken en dan proberen te peilen hoe het met de prioritering daarvan zit, om te proberen zo een extra stap te voorkomen. Zullen we het zo doen?

De heer **Koerhuis** (VVD): Als het mag, heb ik daarover nog één opmerking: er is nog een initiatief, de Wet handhaving kraakverbod.

De **voorzitter**: Noem die straks ook maar aan het eind van de agenda. Of het er nou vier of vijf zijn, dan kunnen we aan het eind even kijken of we daar nu al een prioritering in aan kunnen brengen. Ik geef wel aan dat we het per mail zullen moeten doen als het een Poolse landdag dreigt te worden, maar ik ga een poging wagen.

Mevrouw **Den Boer** (D66): Omdat u het ook aan mij vroeg, voorzitter, wil ik nog even zeggen dat ik er zelf twee had. Die zal ik aan het einde even noemen. Ik ben het wel met Ronald van Raak eens dat we dit in gezamenlijkheid moeten prioriteren, waarbij we zowel wetsvoorstellen die door het kabinet worden aangegeven als wetsvoorstellen die door de commissie worden aangegeven behandelen. Prima om dat aan het einde te doen. Ik weet niet hoe u dit als voorzitter wilt doen, maar ik denk dat we wel steeds naar het evenwicht moeten kijken.

De **voorzitter**: Voordat iedereen hierop gaat reageren: we behandelen dit aan het eind van de agenda, omdat deze agenda nu voorligt. Ik moet kijken of we daarmee qua tijdsbestek uitkomen, want dit is voor mij ook nieuw in deze vorm, althans als voorzitter zijnde. Het kan zijn dat we op het eind misschien tot een andere procedure komen omdat we in tijdnood komen, maar dan zal ik alle leden van de commissie even vragen. Ik zal niet degene zijn die bepaalt hoe het moet gaan gebeuren. Dat doet u als commissie, niet ik. Laat dat helder zijn.

Een tweede opmerking: ik hoor in deze commissie brede kritiek -- maar die heb ik ook in andere commissies gehoord -- over de enorme hoeveelheid aan voorstellen vanuit het kabinet die kennelijk nog voor het zomerreces bepaald moesten worden. Begrijp ik hier nou uit dat er gewoon nog een signaal van deze commissie uit moet gaan dat dat ons bevreedt dan wel geërgerd heeft? Was dat de bedoeling? Ik zie mensen knikken. Ik vermoed dat ik daarmee in ieder geval aan het gevoel heb voldaan. Dan gaan we dat zo doen.

Ik stel voor dat we nu verdergaan met de agenda. Akkoord? Ik zie geen reacties.

We gaan naar de brievenlijst. Die telt in totaal vijf pagina's. Ik begin met pagina 1. Als u daar iets over heeft, noem dan even uw naam. Als u dat niet heeft, ga ik door naar de volgende pagina. Iemand iets over pagina 1?

Mevrouw **Den Boer** (D66): Ik ga akkoord met het voorstel onder het eerste punt op de brievenlijst. Het lijkt me prima om dat toe te voegen aan die behandeling. Alleen zou dat later natuurlijk een SO kunnen worden, maar dat horen we dan nog wel.

De **voorzitter**: Akkoord. Verder nog iets over pagina 1? Niemand? Dan gaan we naar pagina 2. Daar iemand iets over? Niemand? Pagina 3? Ook niemand? Pagina 4? Niemand. Pagina 5? Niemand. Dan hebben we daarmee de brievenlijst behandeld.

Ik ga vervolgens, onder het kopje Algemene zaken, door naar agendapunt 2, de verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet, strekkende tot het doen vervallen van additionele artikelen die zijn uitgewerkt. Het voorstel is hier dat de commissie de plenaire behandeling van dit wetsvoorstel voorziet vlak na het zomerreces. De inbrengdatum is vast te stellen op donderdag 23 april 2020, 14.00 uur. Wie mag ik daar het woord over geven? Of is de commissie akkoord?

De heer **Koerhuis** (VVD): Die inbrengdatum is akkoord, maar ik zou namens de VVD het voorstel willen doen om de plenaire behandeling voor het zomerreces te doen en er dus een categorie 2 van te maken.

De **voorzitter**: Het voorstel van Daniel is om dit voor het zomerreces te doen. Ik kijk even naar de andere leden. Wie van u?

De heer **Van Raak** (SP): Ik zit wel met een dilemma, want wij hebben een hele serie grondwetsherzieningen en ik kan geen prioritering maken bij grondwetsherzieningen. Het lijkt mij dat wij voor alle grondwetsherzieningen één lijn zouden moeten trekken.

De **voorzitter**: Wie wil daar iets over zeggen?

De heer **Van der Molen** (CDA): Dan is het een beetje alles of niets, terwijl ik zo'n grondwetswijziging als het doen vervallen van additionele artikelen zie als een technische aanpassing. Als er straks een overvolle plenaire vergadering moet worden gevuld, heb ik liever een grondwetswijziging met een substantiële wijziging dan deze. Ik zie dus wel verschillen tussen de voorstellen. Maar ja, dit is ook weer zo'n kleintje dat het wel meekan als we toch bezig zijn. Ik zit er wat pragmatisch in.

De **voorzitter**: Ik begrijp daaruit dat je niet meegaat met het voorstel van Ronald om voor alle grondwetswijzigingen één lijn te trekken, omdat daar een verschil tussen de grondwetswijzigingen in zit. Dat is in feite wat je zegt, Harry.

De heer **Van der Molen** (CDA): Ja, dat denk ik wel. De andere twee die op de lijst staan, zijn wat verstrekkender dan dit voorstel. Ik begrijp ook wel het voorstel van Ronald, omdat hijzelf een voorstel heeft gedaan voor een grondwetswijziging, en hier zit gewoon tijdsdruk op. Daniel zegt: als we dit soort grondwetswijzigingen nog willen behandelen, doe het dan voor de zomer. Dat is volgens mij heel logisch als we de Eerste Kamer nog in staat willen stellen om het te behandelen in het najaar, want anders zitten we tegen de verkiezingen of daarna. Maar ja, dat is natuurlijk ook een politieke afweging, want wellicht wil je de ene grondwetsvoorziening wel al helemaal behandeld hebben in deze periode en de andere niet.

De **voorzitter**: Ik kom zo nog wel terug op de vraag of je overal één lijn in moet trekken, maar ik proef in ieder geval dat je voor het voorstel van Daniel Koerhuis bent om dit voor het zomerreces te doen.

De heer **Van der Molen** (CDA): Ja.

De heer **Van Raak** (SP): Mag ik daar nog één opmerking over maken? Ik wil daar niet te lang over doorzeuren, maar we moeten ook even het grotere plaatje bekijken. Er zijn maar tien commissievergaderingen of zo, dus we kunnen maar heel weinig voor de zomer. Ik zou er heel erg tegen zijn om een aantal grondwetsherzieningen voor de zomer te doen en een aantal later in het jaar. De procedure voor de grondwetsherziening is voor al die wetten hetzelfde, dus ik vind dat we daarin één lijn moeten trekken en dat we daarin niet politiek kunnen gaan shoppen. Het zou dus allemaal voor de zomer zijn of allemaal voor 1 oktober of 1 december. Dan kan het ook nog. Het kan ook nog in het nieuwe jaar, en dan voor maart naar de Eerste Kamer. Dat kan allemaal nog, maar ik zou er wel echt bezwaar tegen willen maken als we daarin gaan shoppen. Dat vind ik niet de positie van deze commissie. Dus allemaal voor de zomer, allemaal voor 1 oktober, allemaal voor 1 december, allemaal voor de kerst, dat maakt mij niet uit. Maar ik wil wel één lijn, en zowel voor regeringsvoorstellen als voor Kamervoorstellen voor grondwetsherziening. Gewoon lekker één lijn.

De **voorzitter**: Dank je wel. Ik kom even terug op het voorstel dat je net gedaan had om voor alles één lijn te trekken. Harry zei: er zit nog wel verschil tussen de eenvoudige zaken en de wat complexere zaken. Ik maak nu even een rondje onder jullie allemaal. Wat vinden jullie van het voorstel van Ronald om daar één lijn in te trekken? Dat is dan een heel rigide, rechte lijn: óf je doet dit, óf je doet dat, maar wel allemaal identiek. Wie van de leden wil daarop reageren?

Mevrouw **Den Boer** (D66): Ik wil daar wel op reageren. Ik snap het pleidooi voor één lijn heel erg goed, maar ik denk ook dat we wat pragmatisch zouden moeten zijn en dat we eerst de lijst zouden moeten hebben met alle voorstellen die aan de Grondwet raken; ook de initiatiefwetsvoorstellen, want die zijn ook deels grondwettelijk. Dan kunnen we er pas een volgorde in aanbrengen. Maar ik zou wel zeggen dat we echt moeten proberen om dit voor de zomer te behandelen, voor zover mogelijk. Daarmee belasten we onszelf, maar we kunnen bij kleinere wijzigingen ook prima dingen met elkaar combineren, misschien in één plenaire zitting. Laten we proberen om zowel het pleidooi van Van Raak voor één lijn te ondersteunen als het ritme en de dynamiek van de Kamer gaande te houden.

De **voorzitter**: Met alle respect, maar dat is een beetje en-en. Daarom ging ik weer terug naar het voorstel van Ronald om één lijn te trekken. Ik proef in ieder geval wel steun voor het voorstel van Daniel Koerhuis om agendapunt 2 voor het zomerreces te doen. Dat klopt toch, Monica?

Mevrouw **Den Boer** (D66): Jazeker, voorzitter, dat klopt.

De **voorzitter**: Dank je wel. Dan heb ik dat vastgesteld. Ik kijk even naar de andere inbellende leden. We kunnen nu proberen om het in samenhang te bekijken. Monica zei net: ik wil het pragmatisch bekijken, maar misschien moeten we ook wel één lijn trekken. Ook daar moeten we een antwoord op zien te krijgen. Wie van jullie?

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Ik heb geen argumentatie gehoord waarom het per se voor de zomer zou moeten, juist omdat het kleine voorstellen zijn. Als ik heel eerlijk ben, zou ik er ook mee kunnen leven als we dit vlak na het reces deden. Maar als je het al doet, doe het dan in één behandeling. Dan zou je ze alle drie in één keer mee moeten nemen, als je het voor de zomer plant. Anders red je het niet met alle andere voorstellen.

Verder zei Daniel dat hij het voor de zomer wil. Het is wel handig als je zoiets ook motiveert, want ik zie namelijk niet waarom deze voorstellen per se voor de zomer zouden moeten.

De **voorzitter**: Attje geeft twee dingen aan. Ten eerste zegt ze: als je het doet, volg dan in ieder geval de lijn die Ronald voorstelt, dus doe alles uniform op dezelfde manier. Ten tweede wil ze graag nog een nadere toelichting van Daniel wat nou de reden is om dit per se voor het zomerreces te willen. In principe spreek je eigenlijk ook uit dat je geen steun geeft voor behandeling voor het zomerreces, zolang niet helder is wat de motivatie is.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Nou ja, als we het kunnen inplannen, vind ik het prima, maar als we straks keuzes moeten maken, waarbij we ook rekening moeten houden met andere commissies, zie ik oprecht niet in waarom dit niet na de zomer zou kunnen. Maar als je het voor de zomer doet, doe ze dan alsjeblieft alle drie op één moment, zodat je het in één wetgevingsoverleg kwijt kunt.

De **voorzitter**: Ik kijk nog even naar Daniel. Daniel, kun je even een toelichting geven?

De heer **Koerhuis** (VVD): De reden viel al: het is een grondwetswijziging, dus het is wel handig om het op tijd te doen, voor de verkiezingen. We kunnen zeggen dat we het na de zomer doen, maar we weten ook dat het vanaf de derde week van september tot de eerste week van december lastig wordt om iets plenair in te plannen. Dan kom je heel krap op de verkiezingen te zitten. Ik ben geen woordvoerder op dit onderwerp, maar deze drie onderwerpen lijken redelijk technisch. Het zou dus kort moeten kunnen. Vandaar het verzoek om het voor de zomer te doen. Ik vind het een goede suggestie om de drie wetsvoorstellen in één plenaire behandeling te doen, kort, voor de zomer. Daar kwam dat verzoek vandaan.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Dan kan ik dat steunen. Voor wetgeving geldt in principe onbeperkte spreektijd, maar als het behandeld moet worden in een wetgevingsoverleg, zou ik het bundelen en alle drie de wetsvoorstellen behandelen op één moment. Ook zou ik de spreektijd beperken, zodat je de agenda niet te veel belast. Dan kun je het voor de zomer doen, maar dan gaat ook het punt van Ronald op. Dan zou je ook alle initiatiefwetsvoorstellen die de Grondwet raken voor de zomer moeten doen.

De **voorzitter**: Dat zijn weer twee dingen in één. Nu komt ook het voorstel voorbij om de punten 2, 3 en 4 van de agenda allemaal in één plenaire behandeling voor het zomerreces te doen. Dat is in feite het voorstel dat voorligt. Ik ga dat ook maar wegen.

Mevrouw **Den Boer** (D66): Dat lijkt mij een prima voorstel, ook al omdat voor 3 en 4 opgaat dat er schriftelijke inbreng is op 23 april. Daar is dus sprake van een rollende agenda. En, terugkomend op mijn punt van daarnet, dat houdt de dynamiek er ook goed in. Dan zijn we ook op tijd voor behandeling in de Eerste Kamer.

De **voorzitter**: Dan peil ik dat even bij jullie. Het voorstel is nu om de drie zaken onder de agendapunten 2, 3 en 4 allemaal op dezelfde wijze te behandelen. De inbrengdatum wordt dan vastgesteld op donderdag 23 april 2020 om 14.00 uur en de voorstellen worden voor het zomerreces behandeld, is het voorstel.

De heer **Van Raak** (SP): Ik kan daarmee instemmen, maar het belangrijkste argument is hierbij weer dat het een grondwetsherziening betreft die in behandeling is. Maar ja, ik heb een grondwetsherziening voor het referendum die klaar is. Die wordt aangemeld voor plenaire behandeling. Dat is ook een grondwetsherziening. Er is dus geen verschil tussen deze grondwetsherzieningen die we nu in één keer gaan behandelen voor de zomer, die nog in behandeling zijn, en mijn grondwetsherziening, die al klaar is voor behandeling. Ik wil daar dan ook gewoon een gelijke behandeling voor. Qua argumentatie zie ik namelijk geen enkel verschil.

De **voorzitter**: Maar dat punt gaan we zo dadelijk nog behandelen om te horen hoe daartegen aangekeken wordt. Ik wil me nu beperken tot de punten 2, 3 en 4 voor het verkrijgen van meerderheden. Dan heb ik in ieder geval dat stukje van de agenda afgehandeld. Ik kijk even naar de andere leden. Wie wil daar nog iets over zeggen?

De heer **Van der Molen** (CDA): Ik ben akkoord met het voorstel van Attje om 2, 3 en 4 bij elkaar te brengen. Ze liggen ook in elkaars verlengde en een deel daarvan is ook niet controversieel, dus ik denk dat dat prima in één worp kan. Voor de zomer vind ik ook prima.

De **voorzitter**: Prima. Wie nog meer?

Mevrouw **Van de Graaf** (ChristenUnie): Ik sluit me daarbij aan. Ik denk dat die gelijk behandeld kunnen worden.

De **voorzitter**: Prima. Ik ben nog niet iedereen langsgegaan, maar volgens mij hebben we nu al een meerderheid om het op die manier te doen. Dan stel ik vast dat we voor de agendapunten 2, 3 en 4 de voorgestelde inbrengdatum hanteren en dat we dit voor het zomerreces behandelen. Aldus besloten.

Dan gaan we naar agendapunt 5, onder het kopje Binnenlandse Zaken. Dat gaat om de samenvoeging van de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum. Hier is het voorstel dat de commissie de behandeling van dit wetsvoorstel als urgent bestempelt en pleit voor een plenaire afdoening binnen twee maanden. Het voorstel is om dit aan te melden voor

plenaire behandeling als hamerstuk. Ik kijk even naar Henk Krol, want ik meende dat hij zich sowieso had aangemeld voor dit punt. Henk, ga je gang.

De heer **Krol** (50PLUS): Ik krijg heel veel opmerkingen uit de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum. Ik zou toch willen dat het geen hamerstuk werd. Desnoods moeten we het maar even uitstellen.

De **voorzitter**: Het voorstel van Henk is om dit punt te onthameren, althans om het gewoon te behandelen. Dat mag dan op een later tijdstip, dus bijvoorbeeld na het zomerreces. Dat is in feite jouw voorstel. Ik kijk even naar Frank, onze griffier. Ik zie hem al schudden. Kan dit niet, Frank?

De heer **Hendrickx** (adjunct-griffier): Nee, dat kan niet in die zin dat dan de verkiezingen niet zullen kunnen doorgaan. Om de herindeling per 1 januari te laten ingaan, moeten er in november verkiezingen plaatsvinden. Dit wetsvoorstel moet dus wel tijdig -- ik meen dat de uiterste datum 1 september is -- door Tweede én Eerste Kamer aanvaard zijn. Dat geldt voor deze beide wetsvoorstellen.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat het verzoek van Henk Krol in ieder geval is om dit te onthameren. Dat betekent per saldo dat het ook voor het zomerreces behandeld zou moeten worden. Dat zou dan het voorstel zijn, want onthameren kan iedereen.

De heer **Koerhuis** (VVD): U zei "voor het zomerreces", maar volgens mij moet het ook nog door de Eerste Kamer en zijn de verkiezingen in november. Volgens mij is het dan categorie 1, met spoed, als Henk het graag behandeld wil hebben.

De **voorzitter**: Dat is correct. Goed dat dat nog even benadrukt wordt. Ik noemde net ook dat we pleiten voor een plenaire afdoening van agendapunt 5 binnen twee maanden. Dat betekent dat het voorstel voorligt om het binnen twee maanden plenair te behandelen in verband met de termijnen.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Ieder lid heeft recht om een voorstel te onthameren, dus laten we het nu gewoon zo snel mogelijk op de plenaire agenda zetten zodat het door kan.

De **voorzitter**: Helder. Voordat ik iedereen een beurt ga geven, stel ik vast dat het al onthamerd is en dat het snel moet. We besluiten hier dus dat het zo snel mogelijk plenair in behandeling moet komen. Aldus besloten.

Dan gaan we naar agendapunt 6, splitsing van de gemeente Haaren. Het voorstel voor de behandeling is eigenlijk identiek aan dat voor de behandeling van het vorige punt. Het voorstel is om dit voor de plenaire behandeling als hamerstuk aan te melden.

Daniel wil iets zeggen. Ga je gang.

De heer **Koerhuis** (VVD): Monica den Boer is uitgevallen. Ik krijg een appje van haar. Ze kan niet meer in de procedurevergadering.

De **voorzitter**: Dan gaan we even de techniek erbij halen. Ik schors even totdat een technicus de boel weer open gooit.

Daniel, wil jij Monica laten weten dat ze er nu weer in kan? Zodra ze erin is, gooien we de boel weer op slot in het kader van de veiligheidseisen op dit systeem.

Volgens mij komt ze er weer in.

De heer **Smeulders** (GroenLinks): Ik ben er weer. Paul hier.

De **voorzitter**: Paul is er ook weer. Was jij er ook uit gevallen, Paul?

De heer **Smeulders** (GroenLinks): Ja.

Mevrouw **Den Boer** (D66): Hallo allemaal! Ik ben er weer!

De **voorzitter**: Welkom. Helemaal goed. We hebben de techniek gelukkig in het zaaltje hiernaast zitten. We gaan de inlogcodes nu weer even afsluiten in verband met de veiligheidseisen. We waren bij het agendapunt over splitsing van de gemeente Haaren. Ook hier is het voorstel om dit plenair te behandelen binnen twee maanden, omdat het urgent is,

maar om het aan te melden voor plenaire behandeling als hamerstuk. Hoe kijkt de commissie daartegen aan? Wil iemand daarop reageren? Niet?

Mevrouw **Den Boer** (D66): Alleen maar dat het prima is, voorzitter.

De **voorzitter**: Akkoord. Dank, Monica. Dan stellen we vast dat we het op deze manier gaan doen. We melden het aan voor plenaire behandeling als hamerstuk en betrekken de nota bij de verdere behandeling van het wetsvoorstel. Daarmee hebben we agendapunt 6 gehad. Dan gaan we naar agendapunt 7, onder het kopje Wonen en ruimtelijke ordening. Dat gaat over wijziging van de Huisvestingswet 2014 in verband met de aanpak van ongewenste neveneffecten van toeristische verhuur van woonruimte. Het voorstel luidt hier dat de commissie voorziet dat de plenaire behandeling van dit wetsvoorstel vlak na het zomerreces kan. We melden daar ook even bij dat de regering nog aan zet is voor het uitbrengen van een nota naar aanleiding van het verslag. De commissie wordt nu gevraagd of zij akkoord gaat met het voorstel om dit agendapunt vlak na het zomerreces plenair te behandelen. Zijn daar reacties op?

De heer **Koerhuis** (VVD): Ik zal het ook gelijk inhoudelijk doen. Op dit wetsvoorstel is twee jaar gewacht. De Raad van State heeft een uitspraak gedaan over vakantieverhuur in Amsterdam, waar nu een soort vacuüm is ontstaan. Wij zouden graag behandeling voor de zomer zien, categorie 2.

De heer **Van Raak** (SP): Kom op, jongens! Even serieus. Als alle commissies dit gaan doen, als alle commissies wetten gaan aanmelden met spoed, is dat toch krankzinnig?

De **voorzitter**: Ronald, wacht even ...

De heer **Koerhuis** (VVD): Het mag ook in een WGO.

De **voorzitter**: Hallo! We proberen even niet ... Ik wilde naar aanleiding van dit verzoek net gaan zeggen: laten we ook even rekening houden met het argument dat we iedere keer gebruikt hebben voor de indeling in categorieën als het gaat om corona. In hoeverre heeft

corona direct effect op de behandeling van dit wetsvoorstel, dan wel andersom? Ik geef dat even mee aan de leden. Daarmee vertaal ik misschien wel de interruptie van Ronald, maar ik kijk even rond onder de leden. Harry? Ga je gang.

De heer **Van der Molen** (CDA): Ik vind dat dit wel behandeld moet worden, dus het hoeft niet op de lange baan, maar ik heb er ook geen bezwaar tegen als dit vlak na het zomerreces zou zijn. De voorzitter impliceerde het al: er zijn nu een stuk minder toeristen. Ik denk ook niet dat iedereen z'n achterkamertje nog via Airbnb in de verhuur gooit. Volgens mij kan vlak na de zomer dus ook prima.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Laten we het houden zoals het voorstel nu is, dus na de zomer.

Mevrouw **Den Boer** (D66): Voor ons heeft dit geen spoed, maar we behandelen het wel graag voor de zomer, dus voor 2 juli 2020.

Mevrouw **Van de Graaf** (ChristenUnie): Ik sluit me aan bij wat Attje net zei. Dus laten we ons aansluiten bij het voorstel zoals gedaan door de Griffie.

De **voorzitter**: Als ik de reacties zo hoor, krijg ik de indruk dat we dit gewoon gaan uitvoeren volgens het voorstel. Dat betekent dat we dit wetsvoorstel behandelen direct na het zomerreces. Aldus besloten.

We gaan naar agendapunt 8: het voorstel tot wijziging van de Kadasterwet in verband met de elektronische ondertekening van volledig geautomatiseerd aangemaakte en ondertekende berichten. Het tekstvoorstel luidt: "De commissie acht de behandeling van dit wetsvoorstel urgent en voorziet de plenaire afdoening ervan zo mogelijk nog vóór het zomerreces, eventueel als hamerstuk. Noot: De regering is aan zet met het uitbrengen van een nota naar aanleiding van het verslag." Daar moet dus nog wat binnenkomen. Ik kijk even naar de leden. Wie? Niemand?

Mevrouw **Den Boer** (D66): Zal ik dan maar wat zeggen?

De **voorzitter**: Je had ook nog niks gezegd, Monica! Nee, ga je gang.

Mevrouw **Den Boer** (D66): De Kadasterwet kan prima als urgent worden gekwalificeerd en kan volgens mij worden gehamerd. Daar zouden wij althans geen bezwaar tegen hebben.

De **voorzitter**: Oké. Monica stelt voor om er een hamerstuk van te maken en dit plenair voor het zomerreces te behandelen. Ik kijk even naar de andere leden; ik hoor er verder niemand over. Dan volgen we dit voorstel. Aldus vastgesteld.

Dan gaan we naar agendapunt 9, wijziging van de Wet maatregelen woningmarkt 2014. Hier is het voorstel dat de commissie de behandeling van dit wetsvoorstel urgent acht en pleit voor plenaire afdoening binnen twee maanden, zo nodig in de vorm van een wetgevingsoverleg. Het voorstel is in ieder geval om de inbrengdatum voor het verslag vast te stellen op donderdag 23 april 2020 om 14.00 uur.

Wie mag ik het woord geven? Daniel? Kom er maar in.

De heer **Koerhuis** (VVD): Dit is wat de VVD betreft een technische wijziging. Voor ons mag dit als hamerstuk.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Eens met het voorstel, maar geen hamerstuk. Wel graag inbreng.

De heer **Smeulders** (GroenLinks): Ik sluit me daar heel erg bij aan. Ik moet dit ook nog bekijken. Die inbreng is prima, maar in principe willen we het gewoon behandelen.

Mevrouw **Den Boer** (D66): Wat ons betreft kan dit als hamerstuk, dus binnen nu en 29 mei.

De **voorzitter**: Maar ik heb de indruk dat een paar leden hier wel iets meer mee wilden dan het als hamerstuk afhandelen. Dat wil ik even peilen.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Ik wil in ieder geval gewoon de inbreng. Op basis van de inbreng wil ik definitief beslissen of het wel of niet een hamerstuk wordt, maar ik wil er niet bij voorbaat al een hamerstuk van maken.

De **voorzitter**: Ik snap dat. Kunnen we het dan zo laten staan? Er staat nu als voorstel: inbrengdatum voor het verslag vaststellen op donderdag 23 april 2020 te 14.00 uur. Dan kijken we daarna even verder hoe we de procedure doen, of het een hamerstuk wordt dan wel anders behandeld moet worden. Zullen we dat doen? Ja? Akkoord.

Daarmee hebben we de officiële agenda gehad. Dan kom ik nu bij Ronald.

De heer **Koerhuis** (VVD): Mag ik nog één vraag stellen? De inbrengdatum voor de technische reparatie van de verhuurderheffing staat nu op donderdag 23 april. Zou die ook naar een week eerder kunnen, dus donderdag 16 april om 14.00 uur? Het moet toch allemaal rondkomen voor 1 september.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Een week eerder is wat ons betreft prima.

De **voorzitter**: Ik kijk even naar de andere leden. Bent u akkoord met 16 april als inbrengdatum in plaats van 23 april? Ik zie duimen. Prima. Dan stellen we vast dat de inbrengdatum een week vervroegd wordt. Aldus besloten.

Daarmee hebben we dit stuk van de agenda gehad en kom ik bij het verzoek van Ronald en Monica over de initiatiefwetsvoorstellen. We hadden er eerst vier, maar toen hoorde ik Daniel ook nog een vijfde noemen. Ronald, jij had er net al een genoemd. Zou je het nog even willen herhalen, zodat we ze even kunnen vergelijken?

De heer **Van Raak** (SP): Dat doe ik graag, voorzitter. We hebben nu besloten dat een aantal grondwetsherzelingen die in procedure zijn, voor de zomer worden behandeld. Ik heb een herziening van de Grondwet in verband met het referendum die al klaar is voor plenaire behandeling en dus plenair aangemeld kan worden. Ik zou willen voorstellen om daarvoor hetzelfde regime te hanteren als voor de andere herzelingen van de Grondwet.

De **voorzitter**: Oké. Dat was de eerste. Was er nog een tweede, Ronald?

De heer **Van Raak** (SP): Wat mij betreft niet, maar ik geloof dat mevrouw Den Boer zei dat er vanuit D66 ook nog initiatiefwetten zijn die te maken hebben met de Grondwet. Ik zou hier

wel verschil willen maken tussen initiatiefwetten die te maken hebben met de Grondwet en andere initiatiefwetten. Ik denk dat we die even apart moeten behandelen.

De **voorzitter**: Prima. Jouw voorstel over het referendum heb ik genoteerd. Dan geef ik nu het woord aan Monica.

Mevrouw **Den Boer** (D66): D66 maakt graag het initiatiefvoorstel-Bergkamp/Özütok/Van den Hul aanhangig over handicap en seksuele gerichtheid als non-discriminatiegrond. Dat is het eerste. Het tweede betreft het voorstel van rijkswet van de leden Verhoeven en Jetten, strekkende tot toevoeging van bepalingen inzake het lidmaatschap van de Europese Unie. Die twee wilden wij graag genoteerd hebben.

De **voorzitter**: Ik kijk even naar de griffier. Zijn die twee ook grondwettelijk? Nee toch?

De heer **Roovers** (griffier): Jawel, die gaan beide over een wijziging van de Grondwet. Die behandeling zou dan eventueel in een wetgevingsoverleg moeten.

De **voorzitter**: Daarmee heb ik er drie. Ik hoorde Daniel net nog over een vierde.

De heer **Koerhuis** (VVD): Ja, dat is het wetsvoorstel Handhaving kraakverbod.

De heer **Van Raak** (SP): Maar dat is geen Grondwetsherziening, constateer ik.

De **voorzitter**: Dat klopt, dus dat voorstel gaan we later apart behandelen.

Er zijn drie zaken neergelegd: het referendum, handicap en seksuele gerichtheid, en het voorstel van rijkswet voor lidmaatschap et cetera. Dus twee stuks van Monica en een van Ronald. Dat zijn alle drie grondwettelijke zaken. Ik zou alle leden eerst willen vragen of die drie grondwettelijke zaken, al naargelang de besluiten die we net hebben genomen, voor het zomerreces zouden moeten worden behandeld. Ik maak daar eerst even een rondje over.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Mag ik daarover een vraag stellen? Ik weet wat de status is van het initiatief over handicap en seksuele gerichtheid, maar ik weet even niet wat de status is van de rijkswet over lidmaatschap van de Europese Unie. Wat is de status van dat wetsvoorstel?

De **voorzitter**: Dat vraag ik even aan Monica. Monica, aan jou het woord.

Mevrouw **Den Boer** (D66): Dat weet ik eerlijk gezegd niet precies. Dat zou ik even op een rijtje moeten zetten. Dat kan ik uiteraard nog even op de mail zetten, maar het principiële punt hier was dat we dat echt aanhangig willen maken, dat we dit op de agenda willen, omdat we niet alleen op het kabinet moeten gaan zitten wachten. We hebben als Kamer zelf ook initiatiefwetsvoorstellen lopen en willen nadrukkelijk de aandacht vestigen op grondwettelijke wijzigingen. Het zit hem dus meer in het principiële punt. Ik heb van mijn fractie meegekregen dat we de prioritering hiervan ook goed via het Presidium zouden kunnen laten lopen omdat het grondwettelijke zaken betreft.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Daar ging het mij niet om, hoor. Ik wilde gewoon even weten of het al in eerste termijn in de Kamer was geweest of niet, even voor het proces. Dat weet ik oprecht niet.

De **voorzitter**: Monica?

Mevrouw **Den Boer** (D66): Ik moet zeggen dat ik dat even niet heb uitgezocht. Misschien kan de Griffie even helpen om te weten hoe het staat met de behandeling van die grondwetswijzigingen.

De heer **Hendrickx** (griffier): Ik heb daar al even op gezocht. De commissie heeft op 11 februari verslag uitgebracht. Het is nu dus wachten op het antwoord van de initiatiefnemers.

De **voorzitter**: Dus de heren Verhoeven en Jetten zijn op dit moment aan zet, Monica.

Mevrouw **Den Boer** (D66): Ik zal van mijn kant een kwartje in de machine stoppen om de heren aan het bewegen te krijgen. Maar zoals ik al zei, gaat het mij vooral om het principiële

punt dat we de zaken in beweging houden en dat we dus niet alleen maar passief naar het kabinet kijken, maar ook naar onszelf. Of dat nou voor de zomer moet gebeuren of niet, daarover wil ik nu even geen uitspraak doen. Maar ik wil wel de dynamiek erin houden.

De **voorzitter**: Oké. Ik pakte ze nu even bij elkaar omdat het verzoek van Ronald simpelweg was: als je grondwettelijke zaken behandelt, behandel ze dan gelijkwaardig en doe het voor het zomerreces. Maar dan haal ik deze er even tussenuit, als je het goed vindt, want ik proef al dat dit ook wel na het zomerreces kan. Er moet wel tempo in blijven, maar eventueel kan het wel na het zomerreces.

De heer **Van Raak** (SP): Mag ik een opmerking maken? Er is natuurlijk een verschil tussen initiatiefwetten voor verandering van de Grondwet die klaar zijn voor plenaire behandeling en initiatiefwetten voor verandering van de Grondwet die nog in procedure zijn. Op het moment dat fracties nog reacties moeten geven op vragen, moeten we even wachten tot de reacties op die vragen er komen. Volgens mij blijft er dan maar één voorstel over, als ik deze drie voorstellen overzie: de referendumwet. Dat is dan de enige die wacht op plenaire afronding. Die andere twee zijn ook heel belangrijke herzieningen van de Grondwet, maar daarbij is het aan de initiatiefnemers om eerst hun huiswerk af te maken.

De **voorzitter**: Een terechte opmerking. We doen dat nu ook met kabinetsvoorstellen. Het moet eerst klaar zijn. Ik ben ook begonnen met de opmerking dat het alleen over reeds ingediende voorstellen ging. Ik denk dus dat we ons kunnen beperken tot het voorstel van Ronald over het referendum. Voor de andere twee kunnen we dan in een latere procedurevergadering nog een keer bekijken wat de status is. Anders blijven we daar te lang in hangen. Is de commissie ermee akkoord dat we ons nu eerst focussen op dat referendum? Want dat is allemaal al ingediend, begrijp ik van Ronald, en dus al klaar voor behandeling. Ik kijk even naar de leden.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Dat geldt ook voor het initiatief-Bergkamp/Van den Hul/Özütok. Dat is ook klaar voor behandeling.

De **voorzitter**: Ik check dat even. Klopt dat?

De heer **Van der Molen** (CDA): Ja, daarvan hebben we al de eerste termijn gehad.

Mevrouw **Den Boer** (D66): Juist. Dank jullie voor deze aanvullingen, Attje en Harry. Dat wilde ik precies gaan zeggen. We moeten hier alleen even op elkaars beurt wachten. Maar die zou ik inderdaad ook op dat lijstje willen zetten. En ik heb net een update gehad over het voorstel van rijkswet over de Europese Unie. De nota naar aanleiding van het verslag wordt vandaag ingediend, dus dat voorstel zou wat mij betreft ook in dat rijtje kunnen.

De **voorzitter**: Oké. Ik probeer de zaken weer even te clusteren. Ik stel vast dat het referendum en het voorstel van Bergkamp, Özütok en Van den Hul in ieder geval al zover klaar zijn dat ze ook behandeld zouden kunnen gaan worden.

De heer **Krol** (50PLUS): Wij hebben bij dat laatste voorstel een aanvullend voorstel gedaan om ook leeftijdsdiscriminatie erin op te nemen. Dat ligt nu bij de Raad van State.

De **voorzitter**: Het antwoord is nog niet binnen, hè? Dat heb ik tenminste begrepen.

De heer **Krol** (50PLUS): Het zou er heel snel zijn, maar is nu nog niet binnen.

De **voorzitter**: Kan ik dit wel hieraan koppelen als een voorstel dat nog voor het zomerreces behandeld zou moeten worden?

De heer **Krol** (50PLUS): Wat mij betreft wel, maar ik geef alleen maar aan dat dit nu speelt, zodat mensen straks niet zeggen: dat had je even moeten zeggen.

De **voorzitter**: Een terechte opmerking. Dank daarvoor. Zal ik die twee voorstellen dan gemakshalve even bij elkaar pakken? Dan kijk ik nu even naar de leden. Het verzoek van Ronald was om dat in ieder geval voor het zomerreces in gang te zetten. Ik kijk naar de leden. Ik zie Monica knikken. Harry? Ga je gang.

De heer **Van der Molen** (CDA): Het begint wel wat ingewikkeld te worden, omdat ik ervan uitga dat we zowel over het voorstel dat Ronald heeft gedaan over een referendum als over het voorstel dat gaat over het opnemen van de EU in de Grondwet, ongeveer een dag met elkaar kunnen debatteren. Dat zijn zeer verstrekkende grondwetswijzigingen waar veel politieke lading aan zit. Als we alle grondwetswijzigingen verplicht voor de zomer moeten doen, gaat dat spaak lopen als je ziet wat anderen willen. De drie voorstellen die het kabinet doet, zijn relatief kleine wijzigingen op de Grondwet. Volgens mij moeten we daarbij sowieso met een schriftelijke inbreng beginnen, maar ik wil geen koppeling met die andere voorstellen maken, want dan moeten we over allemaal na de zomer gaan debatteren. Anders gooien we nu zo'n batterij aan grondwetswijzigingen, waaronder twee forse, voor de zomer op de agenda dat we daarmee minstens drie dagen van het totaal in beslag zouden nemen. Dat zou ik onverstandig vinden. Wat mij betreft mogen de kabinetsvoorstellen prima voor de zomer door de Kamer omdat ze relatief klein zijn. Als de commissie vindt dat we ze allemaal in één pakket moeten behandelen, dan wordt dat na de zomer. Ik zie gewoon geen andere mogelijkheden, want anders gooien we veel te veel op de plenaire agenda voor het zomerreces.

De **voorzitter**: Dank je wel. Dan kom ik terug bij de eerste vraag die ik aan het begin van de vergadering probeerde te stellen maar die ik uiteindelijk toch maar aan het eind wilde doen: moeten we er één lijn in trekken of moeten we er geen lijn in trekken? Ronald zei: eigenlijk zou je één lijn moeten trekken. Dat was eigenlijk zijn vraag. Ik hoor Harry nu zeggen dat ze ook wel uit elkaar getrokken kunnen worden en dat er niet per se één lijn in getrokken hoeft te worden.

De heer **Van Raak** (SP): Mag ik daar een opmerking over maken? Het gaat mij erom dat er één lijn wordt getrokken bij de plenaire behandeling. Als ik de lijst van 84 voorstellen zie, kan ik mij voorstellen dat we dat niet allemaal voor de zomer voor elkaar krijgen. Maar ik vind dat we niet het ene wel plenair kunnen behandelen en het andere niet. Daar kunnen wij in deze procedurevergadering geen afspraken over maken. Ik heb er geen bezwaar tegen om dat allemaal te verschuiven naar bijvoorbeeld "voor 1 oktober". Dan zouden we het ook nog kunnen redden. Daar heb ik geen principiële bezwaren tegen. Ik heb er ook geen bezwaren tegen als er nog schriftelijke voorbereidingen worden getroffen. Daar heb ik ook geen

bezwaren tegen, want waarom zou ik daar bezwaren tegen hebben? Waar ik bezwaar tegen heb, is dat sommige grondwetsherzieningen voor de zomer worden afgehandeld en andere niet, louter op basis van het argument dat het om grondwetsherzieningen gaat.

De heer **Van der Molen** (CDA): Maar Ronald, we kunnen nu ook de plenaire agenda tot aan de zomer te veel belasten door alle voorstellen nu af te handelen. Dat was althans mijn argument. Dezelfde argumentatie geldt voor na het zomerreces, want als iedereen alles na het zomerreces plant, zitten we daar weer helemaal klem. Ik wil dus ook pragmatisch zijn. De voorstellen die het kabinet nu op tafel legt, zijn relatief beperkte wijzigingen. Die zouden we, even door de oogharen kijkend, in een halve dag in een pakketje in de Kamer kunnen bespreken. Misschien hebben we zelfs wel korter nodig. Dan hebben we die weggewerkt. Aan die grote grondwetswijzigingen kunnen wij dan -- voor 1 oktober, dat ben ik met je eens -- de tijd besteden die we nu niet hebben. Als we daar nog een aantal uren bij doen omdat we de kleintjes erbij willen behandelen, hebben we namelijk eventueel ook weer een planningsprobleem. Dat vind ik het lastigste van de koppelverkoop die je erin brengt.

De heer **Van Raak** (SP): Mag ik dan een tussenvoorstel doen? Dan kunnen anderen daarop reageren. Ik vind het prima, als het heel makkelijk kan. Als ik die drie grondwetsherzieningen zie, denk ik dat het misschien nog wel hamerstukken zijn, hoewel dat bij een grondwetsherziening natuurlijk een beetje onbeleefd is. Maar daar kan ik me alles bij voorstellen in deze situatie. Maar dan wil ik van de commissie wel het commitment hebben dat we ook gaan proberen die andere grondwetsherzieningen op een redelijke termijn te behandelen, bijvoorbeeld voor 1 oktober. Dat kan in een WGO of allerlei vormen, maar ik wil voorkomen dat sommige grondwetsherzieningen op tijd worden behandeld en andere in een onmogelijke situatie komen. Als ik dus maar het commitment heb of als maar ergens opgeschreven wordt dat ook die andere grondwetsherzieningen dit jaar afgerond gaan worden, liefst voor 1 oktober of 1 december -- dat maakt me niet uit, want dat is allemaal ongeveer hetzelfde. Maar ik wil een commitment, ik wil dat wordt vastgelegd dat die voorstellen op een goede termijn, binnen dit jaar, afgerond kunnen worden zodat ze ook op tijd door de Eerste Kamer kunnen. Dan heb ik nergens bezwaren tegen.

De **voorzitter**: Dat lijkt mij een mooi tussenvoorstel. Monica, ik zie dat jij daar iets op wilt zeggen.

Mevrouw **Den Boer** (D66): Het gaat heel erg de goede kant op, voorzitter. Van die kleinere grondwetswijzigingen kunnen we prima een pakketje maken, zoals Van der Molen het net verwoordde. Ik zou graag een voorstel van de Griffie tegemoetzien om te zien hoe we die andere drie voorstellen bijvoorbeeld voor 1 oktober behandeld kunnen krijgen. Misschien lukt het ons om bijvoorbeeld eens per maand zo'n grondwettelijk voorstel daadwerkelijk in de Kamer te behandelen. Dat zou inderdaad in de vorm van een WGO kunnen zijn. Maar als we er een beetje pragmatisch mee omgaan, zou dat volgens mij prima mogelijk zijn.

De **voorzitter**: Ik probeer dit even samen te vatten, ook wat Ronald zei. Hij zegt: het maakt mij eigenlijk niet zo veel uit of het voor 1 oktober of 1 november is, als we hier maar het commitment van de commissie hebben dat het daadwerkelijk netjes en volledig behandeld wordt. Ik probeer even niet direct aan die 1 oktober vast te zitten, want daarmee komen we straks misschien weer in de knoei, maar ik wil wel vaststellen of we hier in ieder geval commitment hebben. Ik ga eerst even commitment vragen van de commissie, want volgens mij gaat het daarom. Daarna kunnen we kijken hoe dit uiteindelijk het beste ingepland kan worden door de Griffie. Ik kijk naar de leden. Is er commitment voor het voorstel van Ronald van Raak?

De heer **Koerhuis** (VVD): Dat lijkt mij prima. Alleen weten we wel dat de plenaire zaal redelijk volgeboekt is vanaf de derde week van september tot en met de eerste week van december.

De **voorzitter**: Ja, maar het kan dus ook in de vorm van een wetgevingsoverleg. Dat geef ik even mee.

De heer **Koerhuis** (VVD): Prima.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we ook even kijken naar de belasting van de agenda en dat we dit pragmatisch oplossen. Alleen, Ronald vraagt commitment. Ik begrijp in ieder geval van Daniel dat dat commitment er is. Ik zag Stieneke net haar hand opsteken, volgens mij.

Mevrouw **Van de Graaf** (ChristenUnie): Dat klopt. Ook vanuit de ChristenUnie zou ik commitment willen uitspreken voor deze route. Laten we dat doen. Volgens mij moet dat kunnen en vinden we hier wel een weg in.

De **voorzitter**: Dank je wel. Ik zie volgens mij iedereen de duim opsteken. Daarmee is er volgens mij commitment voor het tussenvoorstel dat Ronald van Raak deed. Ja? Dan zijn we aan het einde gekomen van de agenda. Er is geen rondvraag. Dat is kennelijk zo met elkaar besproken. Dat komt mij ook wel goed uit, want het is bijna 12.00 uur. Ik heb deze procedurevergadering dus netjes binnen het uur kunnen voorzitten. Dank jullie voor de inbreng en dank voor de soepelheid. Vergeet ik nog iets?

Mevrouw **Den Boer** (D66): Hulde voor het voorzitten. Dat lijkt me technisch nog best ingewikkeld en een hele uitdaging. Ik zou wel graag willen weten hoe vaak wij nu procedurevergaderingen gaan houden en wat we dan kunnen verwachten.

De **voorzitter**: Daar kan ik op dit moment nog heel weinig over zeggen. Ik stel voor dat we dat zo snel mogelijk via de mail met u allen gaan communiceren zodra we daar wat meer duidelijkheid over hebben. We zijn bezig om daar wat structuur in aan te brengen.

De heer **Smeulders** (GroenLinks): Mag ik daar ook iets over zeggen, voorzitter? Overigens ook mijn complimenten voor het voorzitten. Volgens mij moeten we de komende tijd weer een manier gaan vinden om een beetje ons werk te doen. Ik zou me kunnen voorstellen dat we in een van de volgende procedurevergaderingen ook een overzicht hebben met bijvoorbeeld alle AO's die gepland stonden, met een voorstel van de Griffie erbij hoe we dat de komende tijd gaan doen. Gaan we die niet behandelen, of gaan we die schriftelijk doen? Ik denk dat dat heel goed zou zijn. Anders gaan we steeds vaker SO's aanvragen, maar volgens mij kunnen we dat voorkomen.

De **voorzitter**: We gaan dit signaal even meegeven in het overleg. We moeten nog overleggen wat een handige manier is om de komende tijd in te gaan, maar dit signaal nemen we zeker mee. Nog iemand die daar iets over wil stellen? Harry? Ga je gang.

De heer **Van der Molen** (CDA): Ik zou ook de inventarisatie van initiatiefwetsvoorstellen door de Griffie bij de volgende vergadering willen bespreken. Ik heb samen met Albert van den Bosch ook nog een initiatiefwetsvoorstel bij de Kamer liggen. Ik zou daar heel graag een overzicht van willen hebben, zodat we even kunnen bekijken hoe we die het beste in behandeling kunnen nemen. Al was het maar dat we heldere afspraken maken over de vraag wanneer we de schriftelijke inbreng en dergelijke inplannen.

De **voorzitter**: Ik zie de griffier hier al knikken. Dat gaan we regelen.

De heer **Van der Molen** (CDA): Ik heb nog even een nabrander, omdat ik via mijn mobiele telefoon de woordvoerder Wonen geraadpleegd heb. Speelt er bij agendapunt 7, de wijziging van de Huisvestingswet, nog een harde deadline? Weet de Griffie of een van de deelnemers of daar nog een deadline aan zit waar we rekening mee moeten houden?

De **voorzitter**: Ik zie dat Daniel daar nog wat over wil zeggen.

De heer **Koerhuis** (VVD): De Raad van State heeft daarover een uitspraak gedaan. Er is nu een juridisch vacuüm in vakantieverhuur, dus er is een wet nodig. Die deadline is in feite al geweest.

De **voorzitter**: Nee, helder. We hebben dat agendapunt al behandeld en afgetikt. We hebben het hier gehad over de urgentie. We kunnen dat doen wanneer we dat willen; daar staat niet per se een datum voor. Maar we hebben het over de urgentie gehad naar aanleiding van dit agendapunt.

Verder nog iemand iets daarover? Niemand? Dan wens ik jullie allemaal een zeer plezierige dag. Tot ziens, hopelijk binnenkort weer een keer in Den Haag!

Sluiting 12.01 uur.